

Башламчылыкъ

Шуёхлукъну кючлеген майдан

Тюнеме Жаш тёлню юйюнде Нальчикде «Землячество» деген биринчи форум ачылганды. КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков анга къатыш халагъа жетишилме тежгенди.

Бу башламчылыкъ огурун эмда хайырлы иш болсун! Жаш адамлан былай бирлешиулерини уллу чыгармачылыкъ эмда акъыл кючю барды, ол шуёхлукъга бла республиканы итилинде деп бардырылган биринген ишеге себеплик этерикди. Форум, регион жашнарча, оюмлану бла проектени айнытырча, жаш тёлню арасында бирлик, нёгерлик эмда бир бирге билеклик дегенча сезимлене ёздюрурча,

ала къайда болгъанларына да къарамагъанлай, жаш адамланы арала-

рында байламчылыкъланы кючлерге аталыды. Республиканы оюнусу

МАХ социальный сетъде кесини бетинде жаш тёлню жаны башламчылыкъланы

юсюнден халпарлагъанды: - Проект Къабарты-Малкъардан жаш адамланы - Москваны, Санкт-Петербургну, Саратову, Краснодару, Владикавказны, Карачаевскни, Ставропольну, Пятигорскну эм башха шахарланы вузларында билим алган студентлени бирикдирикди. Бу кючледе форумга къошулгъанла башха-башха майданлада тобеширкиде, бир бирлерине сынамларын билдирикди, Къабарты-Малкъар Республиканы айнытырчаны бла тюрлю-тюрлю соруула бла байламлы ёз оюмларын айтыркъыдыла, мындан ары байламчылыкъланы къалай жюрюторлеклерин созериликди.

Ырхыны ызын тазалайдыла

Тырныаузда ырхы келген жерлени тазалау бла байламлы ишле шахарны жолларында эм башха тирленде тохтарусу бардырылды, деп билдиргенди КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков кесини телеграм-каналында.

«Бюгюнлюкде Басхан сууну келгени аз болгъаны себепли, республикалы магъанасы болгъан кёпюрню тегеренин тазалау

ишле да башлангандыла. Аны магъанасы транспорт жюрюрча къошакъ халда энгта да бир жолун тингиле къурорга кереклиси бла байламлыды.

Саулайда шёндю Тырныаузда ырхы келтирген хатаны кетериу жаны бла 50-ден аслам энчи аур техника ишлейди», - деп жагъанды республиканы оюнусу билдириуенде.

Болум

Чемпионат

Хычинни байрамы миллетлени бирикдиргенди

Озгъан шабат кюн, билдиренибизча, Долинскде «Хасания» стадионда хычинлени биринчи фестиваль-чемпионаты бардырылганды. Ол миллет байрамга айланганды деп, таукул айтырча боллукъду.

Аны сыйлы къонакъларыны араларында Нальчик шахар округну жерлени администрациясыны башчысы Таймураз Ахохов, Черек районну администрациясыны башчысы Къулбайланы Алян, Къараны Черкесни, Россейни кёп башха шахарларыны келечилери да бар эдиле. Сёзюс, Хасанияда жашагъанлары уллусу, гитисе да бу жарык байрамга къатышмай къалмагъандыла.

Затланы керюмлериче, сауыкала сатхан тюкенчиклече. Аланы араларында «Жангозаланы къонакъ юйлерни», «Валкар», «Гернегек», «Марал», «Алтуу», «Зоопарк», «Осман», «Парадром», «Жомакълы хычинле», «Новоросийскден - Горожане», «Салам», «Таулу хычин», «Едим у Мадун», «ТЮМ», «Етмекин юйю», «Фэмзели групп» кафеде да болгъандыла. Сагъат он болуа РФ-ни эмда КъМР-ни гимнлери согулгъанды. Стадионда сахнага Нальчик шахарны администрациясыны башчысы Таймураз Ахохов кёпюрюкюп, эришлеуе къатышырыкланы,

къонакъланы да алгъышлагъанды, ол терге айланырыгына ышанганды да билдиргенди. «Бу байрам халкъларыбыз ариу адет-терелерин кенг жайыуа, миллетлени араларында шуёхлукъну, келишюлюкню кючлеуге себеплик этеригине ишкесиме», - деп чертегенди. Андан сора сахнага Къабарты-Малкъарны сыйлы тренери, спортну сыйлы устасы Шауаланы Ханалий чыгып, бек алгъа Хасанияны администрациясына былай аламан иш курагъаны ючюу ысып этгенди. «Бери бюгон кёп миллетлени келечилери жыйылгъанларына бек къуанганмы.

Айтхылыкъ адамларыбыз Къулийланы Къайсынны бла Алим Кешоковну шуёхлукъларыны колгосу бла жашуу этенибизге шагъатлыкъ этдиле ма былай жыйылыуа», - дегенди. Сора къуанчылы жыйылууну бардыргъанла Къулийланы Къайсын атлы театры артисти Гогуйланы Арафат бла ингрилени къурган ван Карина Борисевич хычинни юсюнден къысха билдириуе этгенди. Стадиону хайырларбарга бергенлери ючюу Чочайланы Ибрагимни жашуу Хусейни юйорюне да ысып этгенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къайгырыу

Окъуучулазга тынгылы мектеп

Къашхатада Чеченланы Шамил атлы мектепте тынгылы ремонт этили бошлагъанды, деп билдиреди Черек районну администрациясыны пресс-службасыдан.

Ол 1978 жылда ишленгенди. Андан бери анга тынгылы къаралмагъаны себепли, иги да тозурагъан эди. Болсада, «Къабарты-Малкъарда билим берюню айнытыу» регион программга къошулуу, жаныгыртыра онг табылганды.

Къашхатада жангыз бир школ болгъаны ючюу, аны болжандан иги да алгъа, жыл бла жарымга, бошарча мадар этилгенди.

Тынгылы ремонтну кезюнюнде ичине, тышына да тынгылы къаралгъанды. Ол сандан инженер коммуникациялары, жылытуу системасы, эшиклерин, терезелерин алышандыла, ичин эм тышын да омакъ этгенди, мебель, компьютерле, интерактив къагъала эм башха оборудовани да алгъандыла.

Къорктуусулукъ жалчыталынырына да аслам эс бурулгъанды. Саулай алып айтханда, школ жангы излемдеге келиширча болгъанды. Бусагъатта аны ичин, арбазын да тазалап корешедиле.

Толусунай жангыртылган мектеп жангы окъуу жылга эшиклерин кертирге хазырды. Планнга кёре мында 880 сабий окъууркъу.

Эге сала айтсакъ, «Бейиш» Жашуу этерге инфраструктура» миллет проектге кёре жети билим берюу учрежденилагъа баргъан жолланы 15 километр чакълы Бери жангыртылганды. Бюгюнлюкде жетийишли Ишле Ташлы-Тала, Нейтрино, Александровска, Малка элдеде эм башха жерледе да бардырыладыла.

Сагъынтылган объектде чыракълы чыпыла, жорукъ белгиле, темир буруула да тартылгандыла.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Къурулуш

Шёндюгюлю излемлеге келиширикди

Республиканы Психиатрия эм наркологи арасыны сабий корпусунда тынгылы ремонт башланганды. Анга деп КъМР-ни Башчысы Казбек Коккову Бюгюнле тыишшиликде, республикалы бюджетден къурулуш ишлени бардырырга 82,5 миллион сом бёлюнгенди.

Тынгылы ремонт мекямы сабий бёлюмлеринде башланганды. Мында сабийле медицина болушукъну сау кюнню ичинде эм кюндюз тургъан стационарда алып тургъандыла.

Мекямы ёлчелери 2 минг квадрат метр болады. Бюгюнлюкде юйюу эски чардагъан алып бошлагъандыла, энди уа аны толусунай жангидан жабыркъдыла, жылуу берген системасын, суу келген эм кетген быргъыларын, электрооборудованисын алышдырылгандыла. Дагыда больницаны ич эм тыш къабыргаларында шукатур, спортю-бою ише бардырылгандыла.

Жангыртыла тургъан мекяма медицина биригуилени шёндюгюлю излемлерине толусунай келиширча этиликди. Тынгылы ремонт бошлагъандан сора, анда Сабийлени саулуукъларына комплекси къаргъан ара орнатылганды, деп билдиреди республиканы оюнусу телеграм-каналы.

Багъа берюу

Биринчи болушукъ, багъуу да – бир жерде

Республикалы клиника больницыда медицина болушукъну терк тапдыруу жаны бла стационар бёлюмю къурулуш бошала турады. Анда саусулазга биринчи болушукъ этиликди эмда энчи багъуу амалла белгиленирикди, деп билдиреди КъМР-ни Башчысы Казбек Коккову телеграм-каналында.

Жангы мекям 1,2 минг квадрат метрни тутады. Ол кеси да ючге бёлюнюкю. Биринчиси – «жашил бёлюм». Бери саусулаз кеслери алларына келедиле. Ала врачча жазылырча, анга киририлген сакъларча, башха отуула да бардыла.

«Сары» бёлюмде терк болушукъ берген машина келтирген саусулазгады. Анда 10 ундурукъ барды. Саусуну мында кеп тутмадыла – 72 сагъатхери. Бёлюмде келгенени саулуукъларын тингет кабинетле, изоляторла, УЗИ, рентген эмда компьютер томография этилген жерле да бардыла.

«Къаып» бёлюм къаып эмда багъууну болжалга салырга жарамгъан саусулазгады. Мында саусуну эсине келтирген, терк багъуу амалла этерча палатала да бардыла. Диагностика кабинетге бла реанимация бёлюмге тюзюней тюшерча онла къуралгандыла.

«Сакълар» бёлюмде да бардыла, ол сандан жараланы байлауу, операцияла этилуу, жаралга багъууу, эндоскопия кабинетле да. Ол а биринчи энчи болушукъну саусузга тюз да келгенлей тапдырырга онг береди.

Жангы бёлюмден больницаны терт эмда жети къатлы корпусларына, тышына чыкмай, тюзюней ётерге боллукъду. Ол а саусуланни бир бёлюмден

башхасына кёчюрюню жентилетеди. Терк болушукъ берген стационар бёлюмге Санкт-Петербургда И.П.Павлов атлы биринчи къырал медицина университетини терк медицина болушукъ берюу эмда хирургия кафедрасыны профессору Вадим Теплов бийик багъа бергенди. Ол аллай бёлюмлени битюу къыралда да къуруу ише башчылыкъ этеди. Къабарты-Малкъар терк медицина болушукъ берюню аллай амалын биринчи болуп синдирген регионладан бириди.

ЮСИЮПАНЫ Галина хазырлагъанды.

Мадар

Айыуну жолу хайыр келтирип

«Къабарты-Малкъар Россейни регионларыны ичинде туризмин айнытырга кеси жеринде аламан онлары болган республикага саналды. Аны бла бирге тышындан бизге келгенлени санагы ич да къошула баргъанын белгилерчады», -

деп жагъанды КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков кесини телеграм-каналында.

«Жолучуланы саны жылны биринчи жарымында, озгъан жыл бла тенгеширгенде, 14,8 процентге кёбейгенди, башха айтханда, республикага 900 минг адамдан аслам келгенди. Белгилерчады, солурга келгенлени эм къонакъ юйледе турурга сюйленгени саны алты айны ичине 14 процентге өсегени, ол шарт къонакъ алып тау къуралгъаныны эм туризм индустрия тириле баргъаныны белгисиди.

Къабарты-Малкъарны курортларын, тердеде болууучуна, Москвада эм Москва областыда, Санкт-Петербургда, Краснодар крайда эм къошуу регионлада жашагъанла сайлайдыла. Аны бла бирге бизде Россейни башха регионларында, Калининграддан башлап, Владивостокга дери, келген къонакълазга да тюберге боллукъду.

Экспертлени айтыуларына кёре, жолучуланы бизни республикага сюйюп келгенлени сытталары быладыла: турист объектиле орналган жерлеге къыйналмай жетиу, табиятыбызны ариулуугу эм бир бирге ушамагъан сейир-тамаша жерле, таулада лыжалла бла учарча аламан трасола, алычынисте айланарча тау этекле, эко-туризмин айнай баргъаны, багъуу жаны бла аламан онлары болган курортла, дуния бла бир сейирлик эмда тарых магъанасы болган эскертмеле эм аш хазнабызны байлыгы.

Сёзюс, бизге келген къонакълазга Къабарты-Малкъарда жашагъанла, тердеде болууучуна, жарык эм халал жореклери бла тюбюйдиле, ма оду эм уллу байлыкъларыбыздан бири.

Бек ийнанама, республиканы туризм эм курорт жаны онгу андан ары тира айнай баргъыны, алычкы битюу онла хайырланмагъандыла, - деп белгилегенди республиканы оюнусу.

ОГРАНИЧЕННЫЙ НАБОР в подразделения БПЛА с возможностью обучения и переобучения

от 4.720.000 Р ЗА ПЕРВЫЙ ГОД

2.200.000 Р ЕДИНОВРЕМЕННО

до 10 млн. руб. Списание долгов

ОБРАЩАТЬСЯ: г. Нальчик, ул. Идарова, д. 198 Тел.: +7 (852) 579 03 45

Санаторийе мекям къошулукъду

2 бет

«Къайда да таулу болгъаныны чунтмайма»

3 бет

«Ишибизни баш магъанасы окъуучуларыбызны билимлерин ёсдюрууду»

3 бет

Сакълык хар инсандан да излемге

4 бет

Кыармашылуулук

Жараула этген жангы ара

Сентябрьда ол кюнлөрдө Көңгөдө «Академи - Беш тоғай» спорт арасы «Вымпел» деген жангы спорткомплекс ачылышы, деп билдиргендиги КМР-ни Башчысы **Казбек Коков** кесини телеграм-каналында.

Бөгөнүндө мында минтип жуук сабыт тикөөдө, аркин тутушу, спорт гимнастика, бокс эм футбол бла жүрөшөдө. Аланы ичинде жаш спортчула битеуроссей эм халкыла аралы эришүүлөдө бийик көрөмдөлө көрсөтөдө: бынаны бир кызууму Россейни жыйылдык командагы айыртыгандыла.

«Вымпел» деген жангы спорт-жарау этген ара Академияны онгарын иги да кенгиртикди. Мында дагыда Кыбарты-Малкырга эришүүлөс эм жарау этерге келген спортчулага кече кыларча жерле да кыралыкыдыла.

Андан сора мекамда конференц-зал, аркин тутушунда жараула этерча улун зал бардыла. Дагыда жалган кырдыгы бла футбол ойнарча майдан, жарауладан сора спортчула жуунууча аламант жерле да бардыла. Кысыксыз, комплекс шындыкылоо оборудование эмда спорт инвентарь бла толук жалчтыгыды.

Белгилерчады, Академияны кесини спорт медицина арасы да болганын, аны специалистер и анда жарау этгендеси сауукчаладыла. Кысыксыз, комплекс шындыкылоо болушук да тапдырардыла. Мында Россейни жыйылдык командаларына эм тыш кыраллы кызуумлага да окуучу-жарау жумушлары бардырыга аламант онгла кыралгыдыла, ала тохташдырыган стандартлагыла келешедө. Бөгөнүндө спорткомплекске битеуроссей эм халкыла аралы даража-

да эришуле бардырыга болуукды.

Саулайда бу проекти 2020 жылда республиканы предпринимательлери биргилери ишлеп баштаганы этди. Республика алагы инфраструктураны кыргага болушканды. «Бек ишанама», «Вымпел» - Кыбарты-Малкырга, саулос Россейге да жангы чемпионланы бергиле», - деп айтылады республиканы оочуночуну телеграм-каналында.

Эричиу

Гиртчиликтерин көргөзгөндө

Чегем районда «Спортну жери» Битеуроссей марафонуну регион уууму озгартканы юсонден КМР-ни Башчысы **Казбек Кокову** телеграм-каналында айтылды. Бу спорт жыйылуу Кыбарты-Малкыраны муниципалитеттеринде: Басхан, Прохладна, Золыск, Чегем эм Лескен районлардан беш хорламлы кызууму бирлештиргенди. Кыатышхана юйор астафетда, волейболда, кюч экстримде эмда ГТО-ну нормативлерин толтурууда эришгендө.

Эришулен эселерине көре, Басхан районну командалары гитче футболда, волейболда, юйор астафетда биринчи жерлеге чыккандыла. Жилин тартыуда Золыск району кызууму хорлаганды.

ГТО-ну берүдө кызыланы араларында бирини жери Чегем райондан Милена Урусбева кыкындырмаганды, эр кишилени арларында уа - Золыск райондан Шамхан Самгуров. Кюч экстримде Лескен райондан Маммеланы Асхат алчы болганды.

Марафонун Битеуроссей уууму октябрда кыралыкыды, аны бардырылык жерин Россейни Эл минок министерствосу белгилердик.

Хычинни байрамы миллетлени бирикдиргендү

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Эли администрациясыны башчысы Азаматланы Кыясын а, көлгөнгө жорек ырызлыгын билдиргенди. Бу байрамга ба сауганы - кыарчай кыумалы атны - Кыара-чайда «Бал чучури» - солчу паркны иеси Богашланы Мусса келтиргенди да айтып, анга жюрегинден ыпас этгенди.

Аладан сора да, жаматуны алгыштап Черек районну администрация- билир ююн, элгеге барып, улайгын адамлагыа тобе, аладан сорганбыз.

Мени бу ишме көлүле улуу себеплик этгенлери ююн жорек ырызлыгыны билдиргеге союме. Быллай байрамланы биз мындан ары да бардырыр умутдабыз. Хычин миллетибизни сойлүй ашларынды бирди, ол өмюрлөгө саклангырга керекди. Бу жыйылууну дагыда бир борчу - халкыбыз хычинлени кыаллай торлюлерин билгенлерин да ачыкклауду. Сөзсюз, ала уа

минчакыладан, темирден ишлеген көрмөн-ярмарканы да жокыларга, жараткан затларын сатып алгырга да онг талхандыла. Кофени торка биширген Заур Срукувну кыатында көп адам жыйылган эди, белгиле предприниматель жашыбыз **Молланы Алим** оюоп берген кыюуну саулүй отда кызуурган **Молланы Расулу** төгөргөндө да сыйлангырга сойлене аслам эдиле... Кысыксыз, хар зат да эллек эди.

Сахнадан а эрттендикден окуяна таулу, кыбар-тылы, орус тилдеге жарла, хычинге жораланган намула айтылгандыла. КМР-ни халкы поэти **Соайланы Ахмат**, **Жангоразланы Малка** да назиларын окутугандыла. Дагыда ырызлыклары болганыла, сахнага чыгып, жирда, төпсөуде, торлю-торлю оюнда Фахмуларын көргөткендө. Төпсөгенде талада да болгандыла.

Бисо Москвадан иш этип келгенди. Жюрегө башчылык этгенди. Жюрегө башчылык этгенди. Эришууге кыатышхана (битеу да 24 команда) эки кызуумга юлешингендө: «профессионала» бла «хычин эте билгенле». Экинчи кызуумга киргенле юй бичуэле, кызычыкыла эдиле. Эришгенле хычинлени юч торлюссон жарашдырыгы керек эдиле. Бек бирини торлюсю картоф бла бишладанды этпегенди. Кыалган экиси уа эришууге кыатышхан кеси сайларга аркин эди. Хычинлени хазырларга отуа минит берилгенди. Аны

Жангоразланы Асият сауганы алган кезүдө.

жерлеге чыккыганлагыа да саугала берилгендө. Алай а чемпионатка кыатышханадан бири кыруу да кыалмаганды: ала сервизикатла, саугала да кылуу болгандыла. Кюню узууна эли шкулунда окугын волонтер кычыкыла бла жашыкыла ишлегендө. Алагы да сервизикатла берилгендө. Мен дагыда бир шартны

лада солугылангы да көп санда келгенлери бек кыууандыганды. Букыдырай айткымын, бери быллай бир адам келер деп, эсимде да жок эди. Конкуренция да улуу эди: жюрег, сөзсюз, кыаты ишлерге да тошгөндө, - дегенди чемпионатты кыругага кыатышханадан бири, эли администрациясында баш специалист **Гайыланы Фатимат**.

Правительство

Санаторийге мекам кышуулукду

Республиканы правительство кезуило кенгешинде регионну бюджетин толтуруу, инвестициялы башламчылыккыла тамамлау, билим берүү, социал жумушлары тындырыу эм талай башка тамалар бла байламлы бир нечча проектке кыралгыды. Жыйылууну Правительствоу Преседатели Мусуланы Алий бардырганды.

Баш тамалардан бири - республиканы бюджетте бийилы биринчи жарымдады кыаллай толтурууганы бла байламлы эди. Финансла министрни кыулугун толтурган **Кыалабекланы Азамат** билдиргенге көре, бу кезүдө регионну бокчанына 31,4 миллиард тенге тошуп, аны бла план 50,5 процентте толганды. Озган жылын ол кезуило бу төнлөшдиргенде уа, өсом төрт процентте жеткенди.

Кыорачыланы өскөндөн айтханда, ала 31,3 миллиард сомдула неда пландан 40 процент. Ол санда 22,3 миллиардын республика кеси мажарланды, кыалган нечеси уа Федерал бюджеттен жибрилгенди. Бу шартлагы көре, КМР-ни бюджетте бийилы биринчи жарымдады 52 миллиард сом профидит бла толтурулганды.

Кыалак упу белгилегенча, сагынынган кезүдө бюджетте налогла бла эмда аладан тышында 10,5 миллиард сом тошгөндө; былтыргы кезуило бөтөлгөндө бирден - 111,6 процент. Ол кеси да чыгыр продукцияга акцизлени санамай алды. Төшюргөн файдга, минокте,

битеулю хайыргы салынган налогла эмда НДСП бла да асламырак аха жыйылганды.

Проекктен бири бла келер жылга приватизация планы сюзюп, дурус көргөндө. Жер эмда ырыкы бла байламлы халаны министр Аслам Тожо айтканы көре, сөз мында талай акциялары юсонден барды; аланы сагарга онг болса, бюджетте 53 миллион сом тошордик.

Министр дагыда жангы инвестициялы проекти тура этгенди. Ол «Долна Нарзан» санаторийни кыатында энтта да 120 жерти жангы корпусу кыруушуду. Бу башламчылык тамам этилсе, 130 жерти ишти жер кыралыкыды.

КМР-ни Правительствоу «РЖД-Эдворев» акционер биригу бла келшимини дурус көргөндө. Кыруушуну бардырыча анга Долнокодо 3,6 гектар жер бөлөнүрүк. Саулүй айтханда уа, проектин багысы 1,8 миллиард сомдан аслам болады. Ол жери да бийыл башлангып, 2029 жылда тамам болууга керекди. Анга кыоратылган аха алты жылы ичинде кыайтыркыды.

Промышленносту айныты республиканын жетинден 15 миллион сом жибереги оюнашкандыла. Промышленност, энергетика эм сатыу-алуу министрни кыулугун толтурган Эльвар Кюров айтканы көре, андан 10 миллион сом коммерциялы болмаган «Кыабарты-Малкыар Республиканы Гарантияла Фонду» организацияга жиберилдики. Кызгын кесети уа, промышленност предпритияланы жангы оборудоуде сатып алгырга эткен кыорачыларны жабарга бөлбонүрүк.

КМР-ни туризм-рекреация комплексин айнытуу кырал программаны па-спортта эмда республиканы Курортта эм туризм министрствосуну ишин жалчытуу сфератга торленуле кийирилдикте. Министрствонун башчысы **Аскер Бифов** айтканы көре, бюджеттен анга жети миллион сом кыоратылгыды. Ол дагыда эмда коллегияны кызуумда торленуле боллугун тура этгенди.

Правительство КыМР-де праогова бузукулкыла этину профпактикасын тамамлау жангы бла ведомстволаралы комиссияны кызуумда торленулене, билим берүүнү айнытуу жангы бла талай оюнуу эмда муниципалитеттерде жол фондлагы субсидияла берүүнү дурус көргөндө.

УЛАШАЛЫ Мурат.

Жабелланы Альбина. «Балкария» кафе.

сыны бөлмөноно башчысы **Байсыланы Харун**, Огары Малкыарда «Балкария» кафе иеси Жабелланы Алий бла сөлөшөргөндө. Запуко-ажэ элден Марма Күшкөза уа хычинлени бек сойгөнн, аланы этиу бла эрттеден бери көрөшөгөнн айтханды. «Бу чемпионатты юсонден эштинемлей окуна, анга кыатышырга такулленген эдим. Быллай байрамла миллетлени, халкыла да бютюн жуууклашдырдыла, бир бирлерин юслөрдөн көп бийрге онг бердиле», - дегенди.

Чемпионат башлангыр ала, Кавказны аш хазырлаучуларыны ассоци-

бек көпдөлө», - дегенди ол. Бисо Москвадан иш этип келгенди. Жюрегө башчылык этгенди. Эришууге кыатышхана (битеу да 24 команда) эки кызуумга юлешингендө: «профессионала» бла «хычин эте билгенле». Экинчи кызуумга киргенле юй бичуэле, кызычыкыла эдиле. Эришгенле хычинлени юч торлюссон жарашдырыгы керек эдиле. Бек бирини торлюсю картоф бла бишладанды этпегенди. Кыалган экиси уа эришууге кыатышхан кеси сайларга аркин эди. Хычинлени хазырларга отуа минит берилгенди. Аны

белгилеге союме: эришуге кыатышхана бирча ал ботала, жаулыкчукыла да кийип, тизгинли да келер көрүнөгөндө. Ол көп көлө хычинле, этле, бөрекле, локкумла, жөрмөле, көгөтө, башха ашырыкыла бла сыйлангандыла. **Мусуланы Руслан**, **Ирнаны Ракитнаны Табарданы Алена**, **Биттирланы Азамат** башчылык этген «Амир» төпсөу ансамбли дагыда башхала кыатышхан концерт программда аламант болганды. Сабиле да унутулмагандыла, алагы деп торлю-торлю оюула кыралгыдыла, аланы бирлери төпсөгендө: кыугак саламда секиргендө, суратланы болгандыла.

Хычин этиу жангы бла мастер-класслагыа да көлө сойюп кыатышханада. Аланы уа Хасанидан **Кыараланы Фатимат** бла КМР-ден **Чотчаланы Хаулат** бардыргандыла. Чемпионатны ахырына дериде алааны кыатышында адамла көп болуп, кычине этерге юйренгендө.

- Бу байрамга «Нарычк», «Ляиторск» куроорт

- Хасаничылагыа аэсиз, дегенден сора сөз табаллык тойлөмө. Хычинни быллай торлю ишле бла өмюрлөгө этерге болуукду. Бу жумуш көлгөле юлгөдө, сау болсуна аны кыурагана, бардырган ла да, - дегенди предприниматель **Куюиланы Малик**.

Биз «Голубье ели» санаторийде солубуз. Быллай иш болады дегендериде, бек ыразы болуп келгендө. Хычинле ашаганыбыз, ала керти да бек татылуу дула. Аланы этерге да кийренгенбиз. Сау болсула, таулу тиширула, кылдан устайдыла, огурулуадыла, ышармай да сөлөшөйдө. Тергелуге көре, фести-валы-Чемпионатка 15 миңден аслам адам келгенди. Ол жангы бла ары дериде республика бардырылган битеу алай байрамланы болганды.

ХОПЛАЛНЫ Марзыят.

Себеплик

Ток бла жалчтылгыгандыла

Бийыл озган жети айга «Росети Северный Кавказ» - Кабалачыно» биригу 49 эл минок организацияны ток ызлагыа кохшанды. Саулүй айтханда, алагы да 6,9 мегаватт ток берилгенди.

Аланы тизмесинде эм улуу объекттен биричуну Басханда бла Урванда көгөтө сакланган жерлени белгилеге болуукду. Ала биришер мегаватт ток бла жалчтылгандыла. Андан сора да, Псыхурейде

нартох бла будай өдөргөн эли предпритияте, Урванда - соныа жарашдырган, На-оганда көгөтө сакланган жер эм Ульяновское, Арик элде да терек бачкала ток бла сылтасуу болгандыла.

- Эл минок бөлгөнүмү электромюкс бла тынгылы жалчтытуу регионну экономикасын айнытуда магыаланы жерин алады. Ол себелден, аланы ток ызлагыа кохшандан сора да, тийишли халда ремонт ишле бардырылларына

да биригуно келечилери көк-кыулак болганлай турдыла, дейди «Кабалачыно» биригуно таматасы Резуан Загаштох.

Эге сала айтсак, бюгонюкде ток ызлагыа кышулурча сервислени хайырларча жарайды. Ол санда Палат-ТТ.РФ сайда этчи кабинетини да. Аны хайры бла кыаллай бир ток керек болганын билдирип, завка бериге болуукду.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Жаш төлюно юйретиуге – аслам эс

Кыбарты-Малкыар кырал университетини Элбурда окуучу-юйреткичтеринде «Кавказ» битеуооз саугусу сакылуу махмеден кыактыбайлыкны шөндөгюю индустриясына дери» деген проектин чектеринде студенте РФ-ни илму эдме бийик билим берүү министрини орунбасары **Ольга Петрова** бла тобушгөндө. Анда асламысында жаш төлюно Ата журтка соймөкчөдө юйретишю, илмуну эмда политиканы, экономиканы айнытууну юслөрдөн сөз барганды.

Тобешуно ача, Ольга Викторовна аны жаш төлю политикада магыанасын чертип: «Форум, сөзсюз, аунда уа ала кесерини хундерлерин соймөйдюла. Алай сунама, бюгонюкде политика алай бирге ачыкды, ол сайлануу өтөндөн сора, депутаты болушкучусу окуяна бо-

лурга жараркыды. Ол сынам алырга себеплик этерикди эмда арда политикага кыошулурга», - дегенди.

Тобешууге кыатышхана студент клубланы көргөтүүнө бла айнытууну, илмуну, социал бөлмөлени эмда политиканы юслөрдөн соргандыла. Кыонак алагы кесерини жоллары волонтерлукдан башласала тюз болушун аныталаханды. Андан сора да, жаматуны жашауна тири кыатышырга тийишисин, «патриотизм» деген анытаны, Ата журтка кыулук этерге хазырлыкны юслөрдөн айтханды.Тобешууде жаш

адамланы практикаларын эмда стажировкаларын бардырыну амаллары да оюлогендө. Министри орунбасары хазырлау битеу да ызлары «Магдала» эмда конкуренттө тюзөлю экономика» атлы миллет проектин жашауда бардырыу бла байламлы болганыларын белгилегенди. Дагыда билим берүү жоллары инженер шюккөла» Федерал даражалы проектин юсонден хазыраганды эмда ол усталыклары бийик да ражада болгын карданы этерини аныталаханды. Турист форуму ачылууда Ольга Петрова

КМКУЧ-ну право, экономика эмда финансла институтуну кыраланы эмда правону теориясы бла тарыхы кафедрасыны тамата преподаватели Аслам Жорчиштыга да. Дагыстанны халкы минок кырал университетинден Магомедей Умаровха ырызлыкы кыратыланы бергенди.

Тобешуино «Мен өтмөленеме» деген Студент патриот клубланы ассоциациясы кыатышында ол кеси да «Жаш төлю эмда сабийне» миллет проектин чектериндеди. Ассоциацияла РФ-ни 85 регионундан 450-ден аслам студент патриот клуб барды.

Тобешуу

Илмуну адамы

«КЪАЙДА ДА ТАУЛУ БОЛГЪАНЫМЫ УНУТМАЙМА»

Узак шакарлада окугъан, ишлеген адамларыбыз кыуандыра турганлары ишере айланды. Алгаракылда Москвада Управленини кырал университетини кафедрасына таматы Сосайлы Алими кыыз Жамилла экономика жаны бла доктор диссертациясын кыруулаганды. Биогенно ушагыбыз аны бла барды.

Жамилла, газет окуучуларыбызга кесинги тапты.
— Акъ-Сууда шолун аптын майдалга бошоп, 2005 жылда Москвада бир ыгъа эки белгилу университетте киргенме — Пеханов аты университетте бла Управленини кырал университетинде. Он заманда, алмастатпаганда, мында берилген ЕГЭ-ге кырал алмай, анда да берилген эдиле ЕГЭ-ни. Конкурс анда, мында да улуу эди. Ол узладан сайлап, экинчисин алганыма. Ол эртенги тегереги болган, даражалы окуу ююдо.
— Не усталык алганыма анда?
— Башаладан аз билем деп, бир заманда да кыйналмаганыма. Пионерле ийонне, аламат усталга жюрионгемне кырошкы билем алганма. Кырулуш жаны бла экономиканы сайлаганыма, ол жашауда не заманда да керек болуп деп. Окугъан да аман этмегенме — ол окуу ююно энциципедиясын алып турганыма. Тыш кыралды тилден бла иреттенгенден кыруусузрак эдим да, жеткен эдим.
— Анда ахуларымы — экиге айланган эгемин, аны баш иеси ингушу киеубоз Ибрагим Костове да бар. Бары да кырагандыла. Университетини кызыл дипломга бошаганыма.
— Уруну жолугууа кыайда башлаганы?
— 2010 жылда окугъан университетинде илму-тинтуу бөлүмде экономист болуп ишлеп башлаганыма. Биргеме окугъанналыне кыюю бизнеске кеткендиле, мен илмуну жолун сайлаганыма. Аспирантурда окугъанында, РФ-ни Президентствонун стипендиясын алып тургандыла манга. Юкюром, ахуларымы бек сакъ болгандыла, илму бла кырошчирна онгла да кырагандыла. Кандидат диссертацияны 2014 жылда кыруулаганыма.
— Ол неси июсонден эди?
— Диссертациямда сёз экономикага жангы амалланы кийриюню июсонден барды. Жашуу бара-барганды, аны айнуу жолу не торло бөлүмде да жангыруу халыны изилди. Экономикада ол алгъа этиликте алтам заманында болурга керекди, анда кер кыралды кыралны, хар энци адимге да жашуу кыюалны. Мен кандидат диссертациямда регионда предпринимательге кырал кылай болушук бергенни тинттемме.
— Университетте ишин не бла байламыды?
Дагыда башка ишин тындырса. Аны июсонден да билдири бизге.
— Университетте борчум илму жаны бла курсла кыруу, илму ишени бардырыга тендерге берилген заякалакга кырауу. Ол ахна бла байламыды. Алай тинтууге не кырал, не уллу Гапалым, Роснефть дегенче уллу компанияла бөлөдө ахча. Дагыда нефть, газ эч ток жангы бла байламы предметден окутатма. Бусьагда башка вузга да чакыргандыла. Илму жаны бла сынамы болгандан сора, бизимми

Жамилла илму таматы Владимир Авдийский жылда.

ишде хайырланп кырейим деп, 2017 жылда «Роснефть» компанияга барганыма ишереге. Баш ишме да биоген аны санаймы.
— Не зат бла кырошесе анда уа?
— Кыралда аллай 8-9 майдан барды. Бире оборонаны заказарлыни жалчытады, бирси 8-си уа банклада кыралдыла. Мен ишлеген майдан, сёз иючон, эки учредители барды: Москваны Правительствоуу бла ВТБ банк. Электрон сатуула бардырбыз. Закачыла — кырал, министерство, банка, газ, нефть компанияла...Ала не изилгенлерин ачык этдиле да, ол майдандан ишере кырал, хорлаганылы белгиледи. Ари преподаватель болуп барганыма, артада мени бир бөлөмте тамат этгендиле. Биоген компанияда кырал, муниципал, корпоратив эм мюк бла байламы сатуула жаны бла бизим бери программаланы бөлөмюне таматалык этеме. Ол жаны бла ишлегенлине экономикада болгъан жангы затлага койретри жуукамыда.
— Ненча адам боласыз компанияда? Кимге окуясуз лекцияламы?
— Битеу алганды, бир сегиз жук адам боласыз. Баш офислерибиз Москвада, Санкт-Петербургда,

Хабаровска орналычдыла. Хар регионда да барды бизни келечиби. Законлада торюню болса, аллай лекцияла финансистеге, бухгалтерлерге, юристеге да керек болалды. Кеп жерледе болганыма аны ююк бла. Бирде көп Кавказ регионга да чакырган эдиле. Ол Минеральные Водыде этгенди.
— Ишинг сейиримди?
— Хау, сейирди. Сёз иючон, былыр Калининградда барды. Анда конференцияга кеп адам келип, бир экиге койте сыйнадырдыла, манга шахирны эски районунда «Найка» деген гостиницада тохтарга тошеди. Ингирде келсем, столумда — шампан шеша. Жанында уа: «Жашасын таулу халкымыз» — деп жазылып кыагыт. Алай сейр этеме. Юйге да сөлөшөм, былай-былай деп, кырошөтөме телефон бла. Эсиме: «Бери келгенди паспорттарына кырап, миллеттерине койте сауэга эте, былай алгышайлы болура», — деп да келем. Алай болуп дейдиле, ыраза болуп койре да. Болсада сорама решенди орус кырошкычдан ол сауга кимден болганын. «Кыошкы июно таматыс келген-кеткен бла кырошөмди, алай, кыагыталга коп сала турму: «Бу мени жерешим болушук, бир кыуандырыгыз», — дегенди да...» — деп анылатды. Кимди десе — Жаболаны Муслим, Кытайны жашуй Тобеген да этим, жерешим не — бир элим окуна, атам, аным, ахуларымы тангысан адам болуп чыккыды ол.

Бирде Хабаровскада конференцияга барганыма да болганын бир сейр иш. Туккуму терс жазадыла — «Сазавеа» деп. Анда регистрацида олтурган эр киши: «Сизни туккумуугузу халат бла жазгандыла», — деп, кырып, тозе-тете. Аны кыайдан билесиз, деп сорганында: «Ким билмейди бу туккумуу «Созавеа» деп жазганы керек болганын?» — дейди. — Көншүларымы Сосайладандыла, осенингиле», — деп кошуды. Ма алай.
— Бу конде уа юкюронго, ахуларыныгы, шүкъларныгы, саулай милети да кыуандырганыс доктор диссертацияны кыруулан. Нени июсонден ол, кыйныны эди бу жетишимге жеткенде?
— Илму ишини тамасы «Концепция обеспечения экономической безопасности регулируемых закупок» деп алайды. Кыыйлыгына уа — илму ишени кыруулу жаны бла бусьагда изилеме бек кызыдыла. Тинтуулден сора, плаггаты деп, терслеп, бир-бирини даражалары да сыйрадыла. Мен бу ишини этил бошагандан сора да, аны тинтуу кеп заманы — жылдан артык — барганды. Онеки профессордан хар бири эки-юч орузу (отуздан артык) соргандыла. Аллаха шокур, хар не да тап этгенди. Ол профессордан бирери: «Вам, сени июйорде тухтукун улуугу, былай алапай ишин тынгылы этлган эсенги», — деген эди. Ол алайды.
— Ненча илму ишинг барды, саулай алып айтканды?
— Жетишимден озганды саны, монографиялар да бардыла.
— Жамилла, газет окуучулууга не зат айтырык эдинг?
— Кыйда болсам да, мен таулу болганымы унутмайла. Аны бла өхтөмлөгенди да этеме. Кеп сынаулада ишин халкымы не жаны бил да билимги болуптур, аныран сосом. Хар бирдеге да монгу, саулушук, бийж жетишимледен, хорлапмадан толу жашуу тежейми.

Ушакны МУСКАЛАНЫ Сакинат бардырганды.

Устала шокчуланы экзамениле хазырлайла, билимдерин ёсдорюу бла кырошөдиле. Сабийлени экзаменилен кырошмазга, тюзюмлю, нызамлы да болурга койретдиле.
Менеджерле уа социал проектелеге кыташыдыла, социал сөтөдө билим бериуде жангылыканы июсерленден жаматууча билдиреди, ханикулпада сабийлеге кел-күпалк болууды эми кеп башка жумушланы тындыралды.
— Тиширыкча предпринимательлик бла кырошген кыйын сунама?
— Не бүктүрүдүгү барды, биринчи заманда бек кыйын эди. Кёлө, керти окуна, ол эр кишини ишиди, билимги кырошөтө, «булакыз» деп, ишени болуп кырагандыла. Биогенликке ол оом иги да торленгенди. Кылай иш бла да кырошген тиширыкча кеп кырам башка болганды. Кёлөп анылагандыла тиширыкча бизнесде, предпринимательлик ишде да жетишимли болалыгыны.
— Жетишимни таскасы неди?
Бизнесни бардыруу, башчылык этуу окумулуксуу, чамыраганы хорлай билиюну, кылошлок этмеюну, ётпор болууну да изиледи. Сора жетишимли болуп ючон арымтайлы ишере керексе.
Мен ана борчуму да тынгылы толтурурга итнемме, жуукуларымы, тенгитерми да жюриоторге сюеме. Арыкчада атамга бла аным жуклар болга ашыгама.
— Бош заманын да этерге сюесе?
— Юйде жаш ёсюп тошеди. Анга кеп заман бёлөргө койели. Алай тенгитерми, шүкъларымы, жуукуларым да, насыкча, аз тойдюлөдө. Туккумуубуз уллулу. Ала бары да мени тутуругу-улууду, өтөтүлгилемди, Кылай ишиди, башламчылыгында да себеллик этеден арха турмайдыла. Мен да туккумда ёсюп келген жашагала бла кыызгага кыолумдан келгенча болушам.
Дагыда да спортну, жоюучулукланы да бек жаратканын иючон, алгала да эс бурсам. Кытап-ла окуйм.

Ушакны ХОПАЛАНЫ Марзип бардырганды.

Устала шокчуланы экзамениле хазырлайла, билимдерин ёсдорюу бла кырошөдиле. Сабийлени экзаменилен кырошмазга, тюзюмлю, нызамлы да болурга койретдиле.
Менеджерле уа социал проектелеге кыташыдыла, социал сөтөдө билим бериуде жангылыканы июсерленден жаматууча билдиреди, ханикулпада сабийлеге кел-күпалк болууды эми кеп башка жумушланы тындыралды.
— Тиширыкча предпринимательлик бла кырошген кыйын сунама?
— Не бүктүрүдүгү барды, биринчи заманда бек кыйын эди. Кёлө, керти окуна, ол эр кишини ишиди, билимги кырошөтө, «булакыз» деп, ишени болуп кырагандыла. Биогенликке ол оом иги да торленгенди. Кылай иш бла да кырошген тиширыкча кеп кырам башка болганды. Кёлөп анылагандыла тиширыкча бизнесде, предпринимательлик ишде да жетишимли болалыгыны.
— Жетишимни таскасы неди?
Бизнесни бардыруу, башчылык этуу окумулуксуу, чамыраганы хорлай билиюну, кылошлок этмеюну, ётпор болууну да изиледи. Сора жетишимли болуп ючон арымтайлы ишере керексе.
Мен ана борчуму да тынгылы толтурурга итнемме, жуукуларымы, тенгитерми да жюриоторге сюеме. Арыкчада атамга бла аным жуклар болга ашыгама.
— Бош заманын да этерге сюесе?
— Юйде жаш ёсюп тошеди. Анга кеп заман бёлөргө койели. Алай тенгитерми, шүкъларымы, жуукуларым да, насыкча, аз тойдюлөдө. Туккумуубуз уллулу. Ала бары да мени тутуругу-улууду, өтөтүлгилемди, Кылай ишиди, башламчылыгында да себеллик этеден арха турмайдыла. Мен да туккумда ёсюп келген жашагала бла кыызгага кыолумдан келгенча болушам.
Дагыда да спортну, жоюучулукланы да бек жаратканын иючон, алгала да эс бурсам. Кытап-ла окуйм.

Учунуулукъ
«Ишбизни баш магъанасы сабийлени билимлерин ёсдюрююгю»

Убашланы Сахадини кызы Милана окуучулууга кыошкы билим бериу жаны бла «Ломоносовский» ара ачып, аны ишин бардырады. Социал предпринимательлик бла жетишимли кырошчирне иючон кыралны, республиканы башчыларындын испаска кеп керге тийишли болганды. 2024 жылда «Мой добрый бизнес 2024» битеруссий конкурсу регион кесигин «Доброй малый» бөлөмюнде хорлаганыдан алып болганды. Алгаракылда уа «Синдик» кыошак юйде бардырылган тошеуиште «Социал предпринимательство жаны бла иш иючон» деген белги бла саугалланганды.
Хунери кызына экономика эмда юриспруденция жаны бла да бийж билими барды. Ананда сора да, ол кырал сатуу-алуу, билим бериуге башчылык этуу жаны бла да окугъанды. Биоген ол редакцияны кыошакты.
— Милана, предпринимательликге кылай бла келгенсе?
— 2012 жылда кырал басма органда ишлеп башшайма. Андан сора «КБР-Медиа» кырал казна учрежденияга кечеме. Анда асаламы информация органда ишени коммерцияны эмда жангача кыруу бөлөмюне башчылык эттимме. Мында Беслан Бекановдан, Мурад Даугуловдан, Хопаланы Тамерландан, Оксана Слоновадан кеп затха койренгенме: бек алгга, бир ишини да арт болжалга салмай тамамларга. Ол манга шечиде бек болушарды.
Мен шокчулуга ЕГЭ-лени берди, алыны билимдерин ёсдорюу, акыларын айнтыр амалланы июсерленден эртенде сагыш этгенме. 2018 жылы уа Нальчикде «Ломоносовский» билим бериу араны кырайма. «Кёз кырошкыз да, кыол батыр» дегенле, ишини 100 квадрат метри туктан мактамы аренадагы алуудан башшайма. Андан бери битеу да сегиз «Ломоносовский» ара ачканыма. Ала баша-баша жерледе орналы эдиле да, биогенликке барысын да бир жерге жыйыштырганды. Анда сыйленине жакында кырууну жетишимли ишлегени былып кырууламыш болгонды. Бир жыл болганды. Биз хазырлаган окуучуларымы жюзе бла, усталыкларын ёсдорген усталаны уа она бла санаарга болушукду.

— 2019 жылда уа сабий футбол клубда кыраганды, аны июсонден да толукрак айтсан эди?
— Ол жай сомон футбол-хореография клубу. Алы жыны ичинде хайырлы ишлейди. Россияни кеп регионларындын эмда Австралидан, Бельгиядан, Германиядан жерлешерибиз жай кезиде Кыбарты-Малкварда кыайсалса, сабийлерин бу клубга келтиредиле. Нен дегенде мында биз кырошкычканы бла жашчыкларыны адет-төрөлерибизге, тепсеулерибизге койретбиз, адабиятыбыздан, маданиятыбыздан да халпары этебиз. Бытырдан башлап а республикабызны сабийлерине Сочиде «Сириус» арада жаш башы каникулла кыраганды. Энди уа Тюркде да этпире деп турбаймы.
— Дагыда «Мурат» команда кыраганыгы да билеме.
— Аны сынама бек иги усталда, менеджерле, билим бериу жаны бла башчылык этпире ишлерин билген, аны тынгылы тамамлаган адамла киргендиле. Ол жетишимли ишлейди, хайырлы да келтиредди.

Эсе тутуу
Жазыучу, кечюрмечи, изилкни жырчысы

Улуу Ата журт урушу ветераны, РСФСР-ни, КМР-ни да маданиятыны сыйлы кылушукчу Валентин Григорьевич Кузьмин тууганы бу конде 100 жыл болды. Аны кытапларын бир неча тёлө сююп, бир бирге кырууламыш кырамы. Кузьмин аны бла шүкълук жюротенди. Аны фахмусуна бюсюеп, аны жамаларын Москвада басма юйлеге кеси берип, кытапларын мишгик тиражла бла чыгарганды.

Валентин Григорьевич 1925 жылда Киевде музыкантаны юйорлеринде тууганды. Бажы, Шопенин, Листин, Бачка белгилу композиторлары музыкаларын да өсгенди. Артада ала Севастопольга кечгендиле. Биз билип окуна Кузьмин, классика музыкага тынгылай, аны автору ким болганын жангылай айткуну эди. Сабийликден кытап окурга сюйгенди. Жазы да бек эртте башлаганды, алай а басмаларга имемне тууганды.
Улуу Ата журт уруш башланганда, анга оналы жыл да толмаган эди, алай ол Ата журтун кырууларга аныгыз, деп жюриоторго өткөнүмдө. Онеки жылы болуучу алмагандыла. Артада, 1943 жылда уа Могилёвда жангы жуу-жакучиличиси итгендиле. Анда сегизилк курслар башлап, 182-чи стрелковий дивизионы миномёт ротасыны кырамында Днепр жанында киргенди биринчи керге кызауатча.

Аур жаралы болуп, голландияга жеткенди. Алагы июсоне болгандай а, аны кичи авиаспециалистине школларында окурга Гуржоний итгендиле. Аны бошагандан сора, Риганы дивизионында 650-чи авиация полкда моторист болуп уруш этгенди. Ата журт урушуну ол-ош жоллары бла Берлинден дери жетгенди. Урушда эткен жигитликери иючон окуучула Кузьмин Ата журт урушуну И-чи даражалы ордени эм иги кесек майдал бла саугалланганды.

Андан арысында ол жашуу этерге Нальчикке келгенди. Мы ишлеп, педагогика институту экижыллык курсларын окугъанды. Уручу жолуна а 1948 жылда школдо орус тилден бла адабияттан устаз болуп башлаганды. Мында орусчула да жашуучу устазм Валентин Григорьевич эстереди: «Валентин Григорьевич мени суратлау адабияты кылай окурга керек болганына, ол не бу жазыучу философиясын, аны дунягыга, кесини чыгармаларыны жигитлерине кыз кырамын анылагарга, аны окуучула да жашуучу устазм өзөрге койретгенди. Устаз сюйдюргенди адабиятны, ол жол ачканды совет эм тыш кыралы жазыучулары чыгармаларына. Ма алай бай этгенди мени жашуучу устазым Валентин Григорьевич».

Кесини адабият чыгармаларын да жазыучу кырууламыш басмалап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле союзуна, 1965 жылда уа «Жазыучулардын» кезинде башлап башлаганды. Биринчи керге 1954 жылда «Каварда» газетде аны «Жашлык» деген халпары чыктырганды. Аны тили аруу да, тоз да болганын кырошөтө, «фишули» болуп кыраганды. Кузьмин 1958 жылда Кыбарты-Малквар кытап басмада ишлерге чакыргандыла. Ол анда суратлау эми сабий адабиятын редакциясына таматалык этгенди. 1961 жылда аны Журналистле сою

